

Gäller från 2022-08-24

Riktlinjer för cesiumkontroll av renkött

Dessa riktlinjer från Sametinget ersätter den provtagningsplan som Livsmedelsverket tidigare beslutat om inför varje slaktsäsong. Sametinget utfärdar dessa riktlinjer med anledning av att ansvaret för att gränsvärdet för cesium-137 i renkött inte överstigs numera ligger på producenten (renägare, slaktföretag). Avsikten med riktlinjerna är att säkerställa att gränsvärdet inte överskrids.

Slakt av ren från annat land

För slaktrenar som införts från andra länder rekommenderas generellt provtagning, förutom när det gäller slaktren från Finland som inte behöver kontrolleras.

Observera när det gäller kostnader för provtagning och analys, framgår av 1 och 5 §§ förordningen (1994:246) om ersättning för vissa merkostnader och förluster med anledning av Tjernobylyolyckan, att Sametinget bara ersätter merkostnader och förluster på grund av radioaktivt nedfall i Sverige.

Slakt av svenska renar

Rekommendation om provtagning för olika samebyar och perioder av året redovisas nedan. Rekommendationen utgår från samebyarnas indelning och tar hänsyn till de traditionella förflyttningar som görs inom renskötseln.

Vid förflyttning av slaktren från områden med rekommendation om kontroll till områden utan åtgärd, måste information från livsmedelskedjan innehålla kompletta uppgifter om renarnas ursprung så att adekvat provtagning kan utföras.

Särskild rutin för *svenska* renar som betat i Norge finns i rekommendationen nedan.

Geografiska punkter och gränslinjer

Vid tveksamhet om de geografiska punkter och gränslinjer som nämns i rekommendationen kontakta Sametinget.

Metodik för kontroll

Rekommenderad metodik för kontroll (via externmätning eller via provtagning och analys av köttprov) framgår av bilaga. Observera att vid kontroll via externmätning bör köttprov (30 stickprov) tas för att kontrollera tillförlitligheten på mätinstrumenten (se bilaga).

Stickprov inom byar/tidsperioder utan behov av kontroll

Stickprovstagning (från 30 slaktroppar) rekommenderas för vissa områden/tider där kontroll inte behöver göras för att godkänna slaktropparna. Stickproverna ska inte ligga till grund för godkännande eller kassation av slaktroppar utan användas *enbart för att verifiera att cesiumhalterna i renarna långsiktigt följer prognoserna.*

Utökad kontroll vid misstanke om höga cesiumvärden

Om man vid provmätning av levande ren finner, eller det annars finns anledning att misstänka, att cesiumnivåerna i något område är märkbart högre än normalt rekommenderas utökning av kontrollen.

Rekommendation om provtagning för olika samebyar och perioder:

Norrbottens län	
	Rekommendation
Fjällsamebyar	
<u>Svaipa</u> *)	Ingen kontroll Stickprov tas vid första slakten under perioden jan-april
<u>Övriga fjällsamebyar</u>	Ingen åtgärd
Skogssamebyar	
<u>Maskaure</u> *)	Ingen kontroll Stickprov tas vid första slakten under perioden jan-april
<u>Övriga skogssamebyar</u>	Ingen åtgärd
Koncessionsbyar	
<u>Samtliga byar</u> inom koncessionsområdet	Ingen åtgärd
*) Vid slakt av ren från de norrbottniska samebyarna Svaipa, Maskaure och Mausjaure inom Västerbottens län gäller samma rekommendation som för den sameby från vilken renen samlats.	

Västerbottens län	
Rekommendation	
Fjällsamebyar	
<u>Gran och Ran</u>	Ingen kontroll Stickprov tas vid första slakten under perioden jan-april
<u>Ubmeje</u> 1) Väster om Inlandsbanan, samt norr om Umeälven öster om inlandsbanan 2) Öster om Inlandsbanan söder om Umeälven	Ingen kontroll Stickprov tas vid första slakten i sept och okt-dec Ingen kontroll 1/7 – 31/12 Stickprov tas vid första slakten i sept och okt-dec Kontroll 1/1 – 30/6
<u>Vapsten, Vilhelmina norra och Vilhelmina södra</u> 1) Gielas 2) Väster om Inlandsbanan utom Gielas 3) Öster om Inlandsbanan	Ingen kontroll Stickprov tas vid första slakten i sept och okt-dec Ingen kontroll 1/7 – 30/9 Stickprov tas vid första slakten i september Kontroll 1/10 – 30/6 Kontroll hela året
Vid slakt av ren som betat i <u>Norge</u> eller gränsområdet rekommenderas kontroll under hela året.	
Skogssameby	
<u>Malå</u> 1) Norr om Malån samt Kedträsk och Långträsk 2) Söder om Malån utom Kedträsk och Långträsk	Ingen kontroll Stickprov tas vid första slakten i sept, dec och jan-april Kontroll hela året

Jämtlands län	
	Rekommendation
<u>Voernese</u> 1) Storjola och Froskonbäcken	Ingen kontroll 1/7 – 30/9 Stickprov tas vid första slakten i september Kontroll 1/10 – 30/6
2) Voernese utom Storjola och Froskonbäcken	Kontroll hela året
<u>Ohredahke och Raetievaerie</u> 1) Härbergsdalen	Ingen kontroll 1/7 – 30/9 Stickprov tas vid första slakten i september Kontroll 1/10 – 30/6
2) <u>Ohredahke och Raetievaerie</u> utom Härbergsdalen	Kontroll hela året
<u>Jijnjevaerie och Jovnevaerie</u> 1) Väster om Inlandsbanan	Ingen kontroll Stickprov tas i första slakten i sept och okt-dec.
2) Öster om Inlandsbanan	Kontroll hela året
<u>Njaarke</u>	Ingen kontroll Stickprov tas vid första slakten under perioden jan-april
Övriga samebyar i Jämtlands län	Ingen åtgärd